

Museum Slager

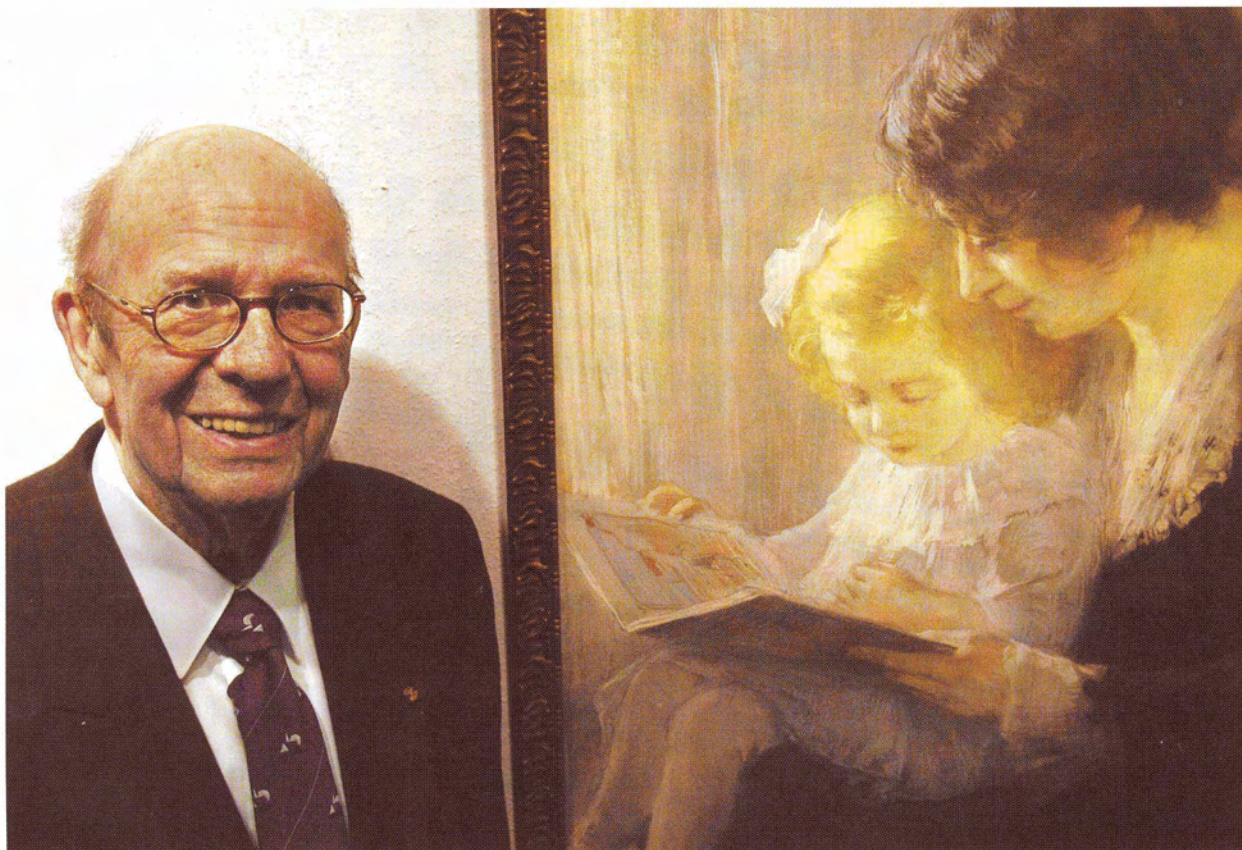
Een levend museum is nooit af

Jac.J. Luyckx

Wie in 's-Hertogenbosch mr. Hein Bergé zegt, zegt tegelijkertijd Museum Slager, eens te meer sinds de dood van zijn echtgenote, mevrouw Suze Bergé-Slager (2003), dochter uit het kunstenaarsgezin van Piet Slager, die weer de zoon was van P.M. Slager. Met een tentoonstelling van de landschapsschilder Frans Slager onderstreept het museum weer eens zijn reputatie als enige familiemuseum in Nederland.

'Prentjes kijken'. Piet Slager schilderde in 1920 zijn vrouw en dochter Suze die later met Hein trouwde. Suze Slager overleed in januari 2003. (Foto: Olaf Smit)

Het Museum Slager dateert van 1972, toen door verhuizing van de Openbare Bibliotheek de benedenverdieping van het monumentale pand Choorstraat 14-16 vrij kwam. Eerder, in 1968, hadden Hein en Suze Bergé al de *P.M. Slager Stichting* opgericht om het groeiende bezit aan kunstwerken van de verschillende Slager's veilig te stellen. Hein Bergé vertelt: 'Voor die tijd hadden wij al alles verzameld wat we maar te pakken konden krijgen. Ons hele huis hing vol met werken uit de verschillende Slager-collecties': de monumentale trapopgang en de lange gang evengoed als de vele kamers die hun royale bovenhuis telde. Het lag echter niet in de aard, noch in de bedoeling, van Hein en Suze Bergé al dit moois voor zichzelf te houden. Anderen mochten, neen móesten, delen in het genot van

*Piet Slager schilderde omstreeks 1915 zijn broer Frans.
(Foto: Olaf Smit)*

hun rijke cultuurbezit. 'We hadden toen al de nodige bezoekers, met rondleidingen en al.' De aanslag op hun privacy namen ze graag voor lief, genieten als ze deden van de belangstelling en vooral ook de bewondering die ze rijkelijk mochten oogsten.

Onbetaalbaar

Begonnen met drie zalen vulde Museum Slager allengs de hele benedenverdieping van 'Choorstraat 16' en nog bleek de beschikbare ruimte, haar toch

niet benepen afmetingen ten spijt, ontoereikend. Na tien jaar kocht het echtpaar Bergé-Slager de benedenverdieping van de burens (Choorstraat 8-10) er bij. Intussen liggen de plannen klaar om de ingang van Museum Slager, nu op nr. 16, te verplaatsen naar het belendende Choorstraat 10. Niet zonder trots merkt mr. Hein Bergé op: 'Ondanks deze uitbreiding kunnen we niet alles laten zien wat onze collectie omvat, inmiddels een kleine duizend stukken; ruim 450 schilderijen en ongeveer evenveel tekeningen, etsen, enz.'

Buiten de kapitale collectie van het Museum Slager weet Hein Bergé nog veel kunstwerken van de familie Slager in particulier bezit, een enkel stuk zelfs in het buitenland. 'We weten van veel stukken waar ze zitten, maar een compleet overzicht hebben we op geen stukken na. Onlangs werd op Internet een ons onbekend schilderij van Jeannette Slager aangeboden uit Amerika. Hoe komt dat daar, vraag je je dan af. Neen, we hebben het niet gekocht. Wij doen helemaal geen aankopen meer, alleen nog dingen waar je je ogen niet van af kunt houden. De rest moeten we laten schieten. Het is gewoon onbetaalbaar.'

Wel mag het Museum Slager zich gelukkig prijzen meerdere stukken in langdurige bruikleen te hebben, onder andere van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Volbloed

Van de tien kinderen die P. M. (Petrus Marinus) Slager kreeg, zijn er vier in zijn voetsporen getreden, twee zoons (Piet en Frans) en twee dochters (Jeannette en Corrie). De twee zoons trouwden bovendien allebei met een schilderes, Piet met Suze Velsen en Frans met Marietje van Gilse. Vermeldenswaardig is voorts dat ook een kleinzoon van P.M. Slager, Tom Slager zich ontpopte als een begenadigd schilder. Maar hij erfde zijn talenten dan ook van twee kanten. Zijn andere grootvader was de al even bekende kunstschilder C.F. Cordes (1851-1927).

Waren P.M. en Piet Slager allebei portretschilder, Frans staat te boek als 'een volbloed schilder van landschap en stadsgezicht'. Van hem wordt verhaald: 'Met de schilderskist op de rug, doek of paneel op de fiets gebonden, trok hij er op uit. Hij bracht de helft van zijn leven buiten door. Stapels tekeningen, aquarellen en doeken maakte Frans Slager van het Brabantse landschap.' De tentoonstelling van zijn werk telt ± 45 landschappen. Geopend op 22 oktober van het bijna afgelopen jaar, duurt deze expositie nog tot en met 30 januari 2005 (zie elders in dit blad).

Bezoekers genieten van de 'Omgeving van de rivier de Nethe bij Meershout' (1948). Frans Slager schilderde veel in de omgeving van zijn Belgische woonplaats. (Foto: Olaf Smit)

Voordeur

Gehandicapt door een heupbreuk heeft mr. Hein Bergé zich niet persoonlijk met de inrichting van de tentoonstelling kunnen bemoeien. Dat is hem niet altijd even gemakkelijk gevallen, maar aan de andere kant heeft hij het – vooral ook gezien zijn hoge leeftijd; bijna 90 – als zeer geruststellend ervaren dat zo'n tentoonstelling ook zonder hem tot stand kon worden gebracht. Hij heeft grote waardering voor de wijze waarop de tentoonstelling geheel door vrijwilligers, onder leiding van het bestuurslid mevrouw Els van Helmond-van Berkel, is ingericht. 'Voor mevrouw Van Helmond bestuurslid was, is ze jarenlang vrijwilligster geweest. Ze kent het Museum Slager dan ook van binnenuit.' Voorzitter van het bestuur is niemand minder dan prof. L. de Klerk, oud-rector magnificus van de Universiteit van Tilburg. Maar al speelt Hein Bergé tegenwoordig een min of meer ondergeschikte rol, hij is nog altijd even strijdbaar. Schrikt er niet voor terug op

bepaalde punten van mening te verschillen. 'Zo ben ik het niet eens met de nieuwe entree op nr. 10, terwijl we zo'n prachtige voordeur hebben op nr. 16.' Het is mr. Hein Bergé ten voeten uit als hij even kalm als vastberaden zegt: 'Ik blijf vechten'.

Uniek

Door zijn huwelijk met Suze, die als conservator, maar meer nog als fanatiek voorvechtster van Museum Slager van onschatbare betekenis is geweest voor haar geesteskind, is ook Hein Bergé 'helemaal gegrepen' door alles wat achter de naam Slager schuil gaat. 'Het is uniek. Niet in de laatste plaats omdat het 't enige familiemuseum in Nederland is. Weliswaar heeft de schildersfamilie Koekoek ook een eigen museum, maar dat bevindt zich net over de grens in Duitsland, bij Kleef. In Nederland zijn we dus het enige.'

'Uniek is ook dat de rondleidingen hier gratis zijn. In elk museum kost een rondleiding geld, maar hier hoeven bezoekers niets te betalen. Dat is mogelijk dankzij een geweldig stel vrijwilligers – 24 in getal – die, bij toerbeurt, elke dag opnieuw klaar staan om de mensen rond te leiden en te vertellen wat ze zien.' Ze doen dat zo goed, dat een van de bezoekers ooit in het gastenboek complimenteerde: 'De schilderijen gingen voor mij leven'. Ook verder weerspiegelt het gastenboek een en al waardering. Een blik in het gastenboek leert bovendien dat de bezoekers van Museum Slager, gunstig gelegen in de schaduw van de majestueuze Sint-Jan, niet alleen uit 's-Hertogenbosch komen, maar werkelijk overal vandaan.

Zelfstandig

Dankzij samenwerking met het Noordbrabants Museum weet Museum Slager zich in voorkomende gevallen ook verzekerd van alle deskundigheid die ze nodig heeft. Bij alle waardering hiervoor haast Hein Bergé zich echter om te zeggen: 'Verder gaat de samenwerking niet. Wij zijn geen onderdeel van het Noordbrabants Museum. Wij blijven hier vaste voet aan de grond houden. Door de statuten van de P.M. Slagerstichting is onze zelfstandigheid gewaarborgd, ook na mijn dood.'

Hoewel op weg naar de 90 beschouwt Hein Bergé (zie het interview hierna) zijn werk voor Museum Slager nog altijd niet als af. 'Een levend museum als Slager is nooit af!'